

Vilniaus viena gatvė galbūt vadinsis šv. Brunono?

Tikrai nustebino LTV 2009.10.04 laida „Tūkstantmečio pokalbiai“, kurios vedėjas A. Bumblauskas. Nustebino ne savo monologu, o keliamomis aktualiomis temomis, kur į laidą buvo pakviesti P. Auštrevičius bei E. Zingeris. O laidos tema labai paprasta - E. Zingerio siūlymas vieną iš Vilniaus gatvių pavadinti Brunono vardu. Kas keisčiausia, kad ne lietuvių tautybės asmuo taip serga už Lietuvą, kad net laišką į Vatikaną parašo ar - neprieštarautų jo šviesybė popiežius, kad vieną Vilniaus gatvių pavadintumėm Brunono vardu. Tai kas, kad mes Brunoną nužudėme, tai kas, kad išpažinome savąjį tikėjimą, o krikščioniškasis mums kardu buvo primestas, išžudant gausybes nieko nekaltų žmonių, nušluojant mūsų etnines žemes ir sunaikinant Prūsiją. Juk vienareikšmiškai skambėjo frazė, kad tai progresyvesnis tikėjimas su savo pažanga ir kur ten mums lygintis su savo dievų ir dievybių panteonu užuot garbinus vienetinį. Visai šiuo atveju nekeistos tokios E. Zingerio pastangos, nes jis būdamas savo - žydų - tautos atstovas ir propaguoja žydų religiją, todėl ir stengias tas Vilniaus gatves jei ne žydų vardais pavadinti, tai to tikėjimo skeidėjų, o mus eilinį kartą kaip barbarus parodyti savo tautos ir pasaulio akyse, atgailaujančius nekaltą Brunoną nužudžius ir dabar jo garbei net gatvę pavadinus.

Laidoje nuskambėjo ir viena iš daugybės keistų frazių kaip: kiek mes mylime Europos sąjungą, tiek didžiuojamės savo tūkstantmečiu, o galiausia krikščionyste, nesikapstant po savo praeitį ir neieškant savo šaknų. Ir ko čia stebėtis, juk ir TV laidos pavadinimas „Tūkstantmečio pokalbiai“, tad kam tos istorijos praeities ieškoti jei gali apsiriboti laikmečiu nuo Brunono nužudymo? Kaip ten bebūtų, bet ir tūkstantmetis tikrai įdomus buvo ir ne vien Brunonu apsiriboti reikėtų, ketinant vieną iš Vilniaus gatvių pavadinti nauju vardu. O kur mūsų protėvių pasipriešinimo kovos primetamai religijai, kur didvyriškas Pilėnų gynėjų poelgis? E. Zingeris rado progą atkreipti dėmesį į didvyrišką Mosado gynimą, rado laiko atkreipti dėmesį į didelį savo tautos dvasingumą, išlaikiusi savo papročius ir savas tradicijas, o iš laidos vedėjo bei galinčio jam talkinti P. Auštrevičiaus, greičiau pasigirdo „mekenimas“ nei savo tautos praeities aukštinimas, kuris virto diskusija ar reikia vieną Vilniaus gatvių pavadinti Brunono vardu.

O kodėl tada vieną iš Vilniaus gatvių nevadinus Brežnevo ar Stalino vardais? Juk tai ir buvo periodas kur Lietuva buvo vergiama, niekinama, tremiama. Galiausia tai buvo ir istorinis periodas ir vardai tada istoriniais tampa. Galima rasti vieną ar kitą režimo pakaliką ir tada net lietuviškomis pavardėmis bus pavadinta. O gal imkim ir vieną gatvę pavadinkim „Lietuvos 1000-mečio“ vis geriau būtų nei Brunono vardas, atnešęs mūsų kraštui tiek ašarų ir skausmo, o dabar tarsi akibrokštas Pilėnų ir kitiems gynėjams pavadinama viena iš Lietuvos sostinės gatvių. Jau anapilin išėjusių didvyrių vėlės turētu kaip viesulas sukilti, bet juk ko čia toms vėlėms šiaušti tokį siūlymą teikia E. Zingeris. Gerai, kad E. Zingeris, o ne A. Kubilius, nes tada visai nejuokinga būtų, o jei A. Valinskas - galima būtų įvardinti kaip kokį šou, bet štai čia jau nebe šou programa, o visi debatai su laiškais popiežiui - neva mes krikščioniškas kraštas, tai mylim Europą, kad karštai išpažindami krikščioniškas vertybes norime vieną iš savo gatvių tuo vardu pavadinti. Neteko girdėti, kad kuris nors ES priklausantis miestas ar šalies atstovai kreiptusi į Popiežių leidimo pavadinti savame mieste gatvę. Kreipimasis taip pat savotiškas "paveldas" - anuomet be Popiežiaus negalėjome savo šalies valdovo karūnuoti, dabar gi net gatvės

pavadinti.

Nekalbinau tų katalikiškojo pasaulio atstovų, bet nemanau, kad tokie kaip Svarinskas ar kiti suvoktų tokios idėjos kilnumą ir reikalingumą lyg daugiau nei ką daryt neturėtumėm, nei kuo rūpintis nebūtu. Ir kokios gi čia dabar nuostabos kai akis bado ir Vilniaus vingio parke pastatyta „verpstė“ kur vienoje pusėje Lietuvai reikšmingi vardai surašyti. Gal dar akis neužkliūtų, bet va užkliūva, kad spiralė su pavardėmis pradeda rutuliotis nuo Mindaugo. Štai tau kur šuva pakastas. Istorija nuo Brunono ar nuo Mindaugo, o iki tol medžiuose ar pelkėse barbarais būdami gyvenom ir nedėkingi būdami šventą žmogų, ginkluotą tik knyga, nužudėme. Dabar šviesesni tapome ir jehovistų ar tikėjimožodininukų, knygomis nešinių, jau nebežudome. Oi negerai, negerai, kad kapstomės ne po tūkstantmetį, o giliau ieškome kas iki tol buvome, koks tas mūsų praeities dievų panteonas, ką jie mums reiškė ir kodėl nedvejodami mirtin už juos ėjome ir kodėl mus už mūsų tikėjimą mūsų žemėse žudė.

Tauta kaip ir žmogus yra gerbtina tiek, kiek ji pati gerbia save, o mes ar gerbiame? Ar aukštiname savo praeitį ja didžiudamiesi, ar pažvelgiame į mūsų protėvių išmintį? Kodėl tenkinamės Lietuva nuo krikščionybės, o kalba nuo M. Mažvydo? Štai žydai savo praeitį brangina, brangina lenkai, savindamiesi tai kas ne jiems priklauso, o mes nuolankiai pėdiname ir karštai išpažindami krikščionišką tikėjimą kaip atgailą, dabar stengiamės. padedant E. Zingeriui vieną iš Vilniaus gatvių pavadinti Brunono vardu. Peršasi, oi peršasi padėka tada kitos tautos atstovui taip besirūpinančiam Lietuvos įvaizdžiu bei meilę Europai, o gal savos tautos religijos propagavimui? Antra vertus ar nėra peržengtos E. Zingerio kompetencijos ribos ir kas suteikė E. Zingeriui įgaliojimą kreiptis visos Lietuvos vardu? Seime esti įvairių religijų ar filosofijų, pasaulėžiūrų atstovų, tokiu būdu Vilniuje gali atsirasti Maharadžos, ajurvedos ar Jehovos gatvės. Tik nei istorinio tapatumo, nei taip siekiamo tautiškumo tai tikrai neprisidės.

Gal verta priminti parlamentarui, kad Vilnius yra Lietuvos sostinė, kol kas, ir spręsti turėtų vilniečiai bei Lietuvos žmonės

Tūlas Lietuvis